

Dipòsit de la Torre Salvans

Matadepera

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Torre Salvans
Alçada: 681

Coordenades:

Latitud: 41.63835
Longitud: 1.99099
UTM Est (X): 415964
UTM Nord (Y): 4610116

Classificació

Número de fitxa: 08120 - 301
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani
Segle: XX
Autoria de l'element: Ignasi Escuder
Estat de conservació: Regular
Notes de conservació: La propietat ha encarregat un estudi per documentar i preservar les inscripcions fetes a l'interior durant l'ocupació de la finca a l'any 1938, fetes per soldats republicans.
Protecció: Inexistent
Observacions protecció: Malgrat que en el Catàleg municipal (2009) la Torre s'inclou com a Bé Cultural d'Interès Local, no es diu res del dipòsit.
Accés: Difícil
Ús actual: Altres
Titularitat: Privada
Titular: 08119A005000090000YK
Fitxes associades:
[Torre Salvans](#)
Autoria de la fitxa: Jordi Montlló Bolart

Descripció

El dipòsit o cisterna de la Torre Salvans, està situat al darrera de la casa, fonamentat a la roca, al bell mig d'una gran solera de conglomerats que s'inicia a la Roca del Corb i es perllonga, en direcció est fins a tocar la riera de les Arenes. Forma part d'un senzill i alhora complex sistema de recollida d'aigües pluvials que ha permès l'aprovisionament d'aigua de boca, fins l'arribada de l'aigua de la xarxa.

Consisteix en una construcció de planta circular, d'uns tres metres de diàmetre per 4 a 4'5 metres d'alçada aproximada. El paredat està fet de còdols collats amb morter. La coberta, està lleugerament bombada, amb un petit ràfec decoratiu de maons. Entrant per la porta de ferro, hi ha un espai destinat al magatzematge d'eines i altres. A la part superior és on se situa el dipòsit, per guanyar alçada i donar més pressió a l'aigua fins a la casa.

A l'exterior, en un dels costats, s'hi afegí un safareig, utilitzat com a piscina, i actualment en desús.

Observacions:

Al seu interior, s'hi localitzen grafitis de caire militar, probablement realitzats per la guàrdia del darrer president de la República espanyola, Manuel Azaña, quan ocupà la Torre Salvans entre finals de 1937 i el mes de febrer de 1938. S'hi localitzaren, a més a més d'uns tinells situats al damunt de cadascuna de les cinc finestres circulars, un seguit de grafitis i dibuixos, alguns d'ells molt malmesos per la mateixa humitat: "A 8 del 10 del 1938" (situat a la llinda interior de la porta); un parell d'estrelles dibuixades en cadascun dels vèrtexs de la porta; "catalans"; "batallón", "García"; "Viva España por..."

Història

La casa d'estiueig fou acabada de construir l'any 1929, sota la direcció de l'arquitecte Marià Espinal. El seu propietari, Francesc Salvans tenia al seu capdavant més de tres mil treballadors. L'any 1933 seria també diputat per la Lliga Catalanista al Congrés. Només esclatar la Guerra Civil, el 24 de juliol, assassinaven a l'empresari, juntament amb el seu fill Joan i Agustí Prat, Gaietà Vallès, Manel Vallhonrat, Josep Maria Duran, Joaquim Barata i el notari Francesc Badia. Els autors foren els membres del grup "Los Chicos del Pedro (en referència a Pedro Alcocer o Pedro el Cruel). Els executaren a la cuneta, prop de l'Alzina del Sal·lari. La família, va instal·lar-se a Barcelona i més endavant a Sevilla i Burgos. L'Ajuntament de Terrassa s'encarregà de la casa i col·lectivitzar l'empresa Saphil.

Mentre els nacionals avançaven i el trasllat de les Corts a Barcelona, el govern republicà buscà una casa on refugiar al president Manuel Azaña. El mes de novembre de 1937, visiten la Torre Salvans durant i després d'unes modificacions estructurals aquest s'instal·la a Mapadepera, sense aixecar massa sospites.

Al soterrani de la casa, s'hi construí un refugi. A l'est de la Roca del Corb, s'hi col·locà una niu de metralladora antiaèria, de formigó, amb un dipòsit a la part inferior per emmagatzemar la munició i una petita caserna per al destacament destinat a la vigilància.

També es van construir varies plataformes amb anclatges per a metralladora en diferents indrets estratègics semi-amagades per la vegetació . Un d'ells, localitzats durant la realització del Mapa de Patrimoni de Matadepera.

Un cop finalitzades les obres, pel mes de febrer de 1938, el president Azaña i la seva esposa, Dolores Rivas, amb la guàrdia personal formada per una seixantena de soldats i els seu equip, s'instal·laren a la Torre Salvans. A la casa s'hi dugueren a terme algunes reunions de ministres, redactà les seves memòries i el discurs de les tres "P".

Abandonà Matadepera el 21 de gener de 1939. El dia 5 de febrer marxava cap a l'exili, a França i el 27 dimitia com a president. Un cop finalitzada la guerra, la família Salvans recuperà la propietat.

Bibliografia

AJUNTAMENT de Matadepera (2009). Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de Matadepera. Tomo IV. Catàleg de Béns.

FONT, Xavier; MUNUERA, Jaume (2014). *Matadepera. Patrimoni cultural*. Ajuntament de Matadepera.

Enllaços d'interès:

[Hemeroteca. Gasete de Matadepera, 39. Novembre 2015.](#)

